

Lausunto

24.09.2023

Asia: VN/23401/2023

Lausuntopyyntö edunvalvojan palkkion suuruudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia vaikutuksia esitetyllä muutoksella olisi toimintaan?

Edunvalvontapalkkioiden taso on pysynyt samana vuodesta 2013. Asianajotoimisto Karhu Oy:n edunvalvonnassa olevien päämiesten tulot ja varallisuus, joihin palkkion määrä osaltaan perustuu, ovat nousseet maltillisesti, mutta nousu on ollut esimerkiksi elinkustannusindeksiä pienempää. Syynä tähän saattaa olla se, että henkilöt, joilla on suuret tulot ja hoidettavaa varallisuutta laativat edunvalvontavaltavaltuutuksen useammin kuin henkilöt, joilla on pienemmät tulot ja vähemmän varallisuutta. Näin yleisen edunvalvonnan päämiehiksi päätyy oletettavasti keskimäärin keskimääräistä pienituloisempaa ja vähävaraisempia henkilöitä. On myös viitteitä siitä, että yleisen edunvalvonnan asiakkaiksi päätyisi ainakin pääkaupunkiseudulla entistä useammin pienituloisia nuoria, joilla on esimerkiksi peli- tai mielenterveysongelmia.

Em. syistä on oletettavaa, että ilman tasokorotusta edunvalvontapalkkioiden määrä/päämies tulee tulevaisuudessa pikemminkin laskemaan kuin nousemaan.

Ostopalvelusopimusten palkkioihin on tehty vain maltillisia korotuksia, jotka eivät ole vastanneet esimerkiksi henkilöstökustannuksissa - mikä on suurin yksittäinen kuluerä edunvalvontapalveluja tuottaessa - tapahtunutta nousua.

Lopputuloksena on se, että ostopalvelujen kannattavuus on heikentynyt. Esitetty muutos, jolla edunvalvontapalkkioihin tehdään tasokorotus, olisi tärkeä ja tervetullut.

Miten arvioitte vaikutuksia niihin, joiden edunvalvojana toimitte?

Esitetyn muutoksen vaikutus suurimmalle osalle päämiehistä tulisi olemaan pieni eikä suurin osa päämiehistä oletettavasti tulisi huomaamaan muutosta käytännössä. Ainakin osa pienituloisimmista päämiehistä voisi saada toimeentulotukea edunvalvontapalkkion kattamiseen, kuten nykyäänkin.

Pienituloisimmille koituvaa taloudellista räsitystä voitaisiin pienentää esimerkiksi pidentämällä vain perusmaksua maksavien yleisessä edunvalvonnassa olevien päämiesten tilikautta kahteen vuoteen, jolloin heiltä perittävän tilintarkastusmaksun määrä pienenesi.

Edunvalvontapalkkioiden tasokorotus antaisi ostopalveluntuottajille mahdollisuuden kehittää toimintaansa, esimerkiksi investoimalla ohjelmistokehitykseen, jonka tavoitteena olisi rutiinitehtävien automatisointi. Rutiinitehtävien hoidosta vapautunut aika voitaisiin vastaavasti käyttää päämiesten tapaamiseen ja muuhun henkilökohtaiseen kanssakäymiseen päämiesten kanssa.

Palkkioiden tasokorotus antaisi ostopalveluntuottajalle mahdollisuuden kehittää toimintaansa, esim. ostamalla palvelun tuottamista helpottavia ohjelmistokehityspalveluja, mikä johtaisi pidemmällä aikavälillä palvelun laadun parantumiseen myös päämiesten kannalta.

Muut kommentit esitysluonnoksesta

Edunvalvontapalkkioiden sitomista indeksiin olisi syytä harkita.

Tämän lausunnon laati asianaja Panu Karhu, Asianajotoimisto Karhu Oy.

Karhu Panu
Asianajotoimisto Karhu Oy